

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **G. Z.**
st. přísl. X
t. č. hlášen pobytem X
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2021, č. j. OAM-870/ZA-ZA11-ZA03-2021,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 11. 2021, č. j. OAM-870/ZA-ZA11-ZA03-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 21. 12. 2021, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 17. 10. 2021. Jako důvod uvedl, že je v Gruzii ekonomická krize a musí živit rodinu.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2021. Podle této zprávy v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie má na zákonné úrovni zakomponovánu úroveň ochrany jednotlivce na podobné úrovni jako v zemích EU, ústava země garantuje základní práva a svobody, byť některé nedostatky (např. porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám) přetrvávají. Gruzie je členem OSN a přistoupila k základním lidskoprávním úmluvám. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí státních úřadů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců. Gruzie se maximálně snaží dodržovat mezinárodní dohody týkající se lidských práv a dle zprávy organizace Freedom House – Svoboda ve světě 2021 tento stát splňuje, s výjimkou separatistických regionů Abcházie a Jižní Osetie, základní demokratické principy v souladu s kritérii pro hodnocení bezpečné země původu.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. K problémům, které žalobce ve vlasti měl (ekonomické problémy – měl stálý příjem, ale vzhledem k nedostatečné kvalifikaci nemohl nalézt lépe placené zaměstnání, finančně musí podporovat rodinu), žalovaný uvedl, že se jedná o zcela běžný jev, který doprovází fungování v jakékoli společnosti (včetně ČR). Institut mezinárodní ochrany neslouží k legalizaci pracovního povolení či pobytu. S odkazem na judikaturu správních soudů (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 5 Azs 116/2004, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2020, č. j. 34 Az 19/2019-29) žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl důvody, které by byly z hlediska udělení mezinárodní ochrany relevantní. Žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Gruzii za bezpečnou zemi původu požadovat.

III. Žaloba

5. Žalobce namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu, nedostatečné odůvodnění napadeného rozhodnutí a nesprávnou aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu. Má za to, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalovaný se dostatečně nezabýval skutečnostmi, které žalobce v rámci správního řízení uvedl.
6. V napadeném rozhodnutí žalovaný nepracuje s žádnými informacemi o zemi původu žalobce, na podkladě použité zprávy o Gruzii žalovaný odkázal jen na zcela obecné informace, které s důvody žádosti o mezinárodní ochranu žalobce nesouvisí. Tuto zprávu vytvořil žalovaný pro účely zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí, nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Hodnocení Gruzie je

neobjektivní a zcela nedostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu, nezohledňuje individuální důvody žádosti žalobce a není přesné, jak to vyžaduje § 23c písm. c) zákona o azylu.

7. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli. Neznamená to však, že by se na něj důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl prakticky rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů o zemi původu. Povinnost správního orgánu zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyplývá z § 3 správního řádu. Tuto povinnost nese správní orgán i v případě žádosti o mezinárodní ochranu podané cizincem, který pochází z bezpečné země původu. Žalobce svou část důkazního břemene unesl tím, že žalovanému poskytl věrohodnou výpověď. Uváděl skutečnosti, které mohou mít relevanci pro udělení mezinárodní ochrany. Nic v rozhodnutí žalovaného nenásvědčuje individuálnímu posouzení žádosti žalobce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí skutkové závěry o tom, zda by se právům žalobce v jeho konkrétním případě mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů.
8. K nevyčerpání prostředků vnitřní ochrany žalobce cituje dva rozsudky Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, „mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V situaci, kdy stěžovatelka v průběhu řízení tvrdila, že jí vlastní země nebyla schopná či ochotná ochranu poskytnout, i kdyby o ni požádala, bylo na místě, aby správní orgán toto její tvrzení zvážil a případně vyvrátil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, tedy relevantních informací a zpráv o zemi původu“. Podle rozsudku ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, „jako důvod pro neudělení azylu nemůže obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc, a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu.“
9. K poukazu žalovaného na to, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až v momentě, kdy skončil jeho pobyt na základě bezvízového styku, žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, podle něhož čas podání žádosti o mezinárodní ochranu by sám o sobě neměl jít k tíži žalobce.
10. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný nepovažuje žalobní námitky za důvodné. Při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobce tvrdil a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu. Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) je na seznamu bezpečných zemí původu. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, uvedl, že hlavní odpovědnost za prokázání nedodržování mezinárodních závazků a porušování práv občanů bezpečných zemí leží právě na samotných žadatelích. Žalobce neuvedl žádnou skutečnost, ze které by bylo možné vyvodit, že mu v Gruzii hrozí azylově relevantní nebezpečí.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
13. Žaloba není důvodná.
14. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
15. Podle § 2 bodu 7 vyhlášky č. 328/2015 Sb. platí, že Gruzie, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie, je v České republice považována za tzv. bezpečnou zemi původu. Takovou zemí se podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu rozumí „*stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občane nebo osoby bez státního občanství neopouští z důvodů uvedených v § 12 nebo §14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.*“
16. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Předtím, než je konkrétní země zapsána na vyhlášený, platný a účinný seznam bezpečných zemí původu, musí kompetentní orgán shromáždit dostatečné informace o předmětné zemi (§ 23c zákona o azylu) a průběžně je aktualizovat (srov. čl. 37 procedurální směrnice). Přitom musí mimo jiné zohlednit zejména informace z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací.
17. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Jak je uvedeno v procedurální směrnici, rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného

žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule). Na druhou stranu, označení třetí země jako bezpečné země původu nemůže být absolutní zárukou bezpečnosti státních příslušníků dané země. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Proto je důležité, aby v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují oprávněné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné (viz bod 42 preambule).

18. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU. Toto pravidlo koresponduje s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Koncept tzv. bezpečné země původu je tedy aplikován jako určitý odklon od standardního způsobu meritorního řešení věci, a to za pomoci konstrukce vyvratitelné domněnky, která je nastolená ze zákona. Bylo tedy na žalobci, který pocházel z bezpečné části Gruzie, aby prokázal, že tato domněnka neplatí. Aby žadatel unesl důkazní břemeno, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70).
19. Žalobce namítal, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2021, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.
20. Důvody, pro které žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany, nejsou způsobilé vyvrátit domněnku bezpečnosti Gruzie. Tyto důvody jsou pouze ekonomického charakteru – žalobce má nemocného otce, musí živit rodinu, v České republice si chtěl nalézt zaměstnání. Žalobce neuvedl, že by byl ve vlasti vystaven obtížím, jež by mohly být považovány za relevantní z hlediska aplikace institutu mezinárodní ochrany – pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy, jež by mohlo být překážkou jeho návratu do země původu, případně jiné skutečnosti svědčící o důvodech pro udělení azylu [např. humanitární důvody ve smyslu § 14 zákona o azylu]. Důvody uváděnými žalobcem se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval (s. 3

odůvodnění), výtka nedostatečné individualizace posouzení žádosti žalobce na místě není. Je přitom nutno přisvědčit tomu, že obtíže ekonomického charakteru, v případě žalobce související s jeho nedostatečným vzděláním či kvalifikací, zásadně nevedou k přiznání statusu uprchlíka.

21. Pokud žalobce odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, ten není na případ žalobce přílehlavý. Rozsudek se týkal žadatelky z Nigerijské federativní republiky, která není (na rozdíl od Gruzie) bezpečnou zemí ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb. Nevyužije se proto u ní vyvratitelná domněnka o nedůvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu, probíhá zde plný meritorní přezkum dostupnosti vnitřní ochrany. Ve věci řešené citovaným rozsudkem plný meritorní přezkum neproběhl správně, protože správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav ohledně dostupnosti vnitřní ochrany. U bezpečných zemí původu, tedy i u Gruzie, ale platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany. Žalobce neuvedl žádné informace o vnitřní ochraně, ani netvrdil, že by mu orgány země původu nemohly pomoci. V jeho případě by se přitom jednalo spíše o podporu v oblasti sociální, nikoli o ochranu před pronásledováním či skutečným nebezpečím vážné újmy, jak je chápána právními předpisy v oblasti mezinárodní ochrany.
22. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, rovněž není na případ žalobce přílehlavý. Právní věta rozsudku, z níž žalobce citoval pouze druhou polovinu, zní: „[P]okud ze zpráv o zemi původu žadatele o azyl vyplývá, že menšina, jejímž je žadatel příslušníkem, je terčem diskriminace a pronásledování ze strany úřadů a policie, nemůže jako důvod pro neudělení azylu obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu“. Materiál Hodnocení Gruzie uvádí značné problémy v jednání státních orgánů vůči menšině LGBTI. Žalobce ale neuvedl, že je příslušníkem této menšiny. Rovněž neuvedl, že by v Gruzii čelil diskriminaci či pronásledování státními orgány. Žalobce tedy domněnku o dostupnosti vnitřní ochrany nevyvrátil.
23. Důvodná není ani námitka žalobce, že zpráva „Gruzie, Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z října 2021 je neobjektivní. Jak bylo již výše uvedeno, procedurální směrnice počítá s tím, že hodnocení, zda je určitá země bezpečnou zemí původu, bude provádět členský stát, který posuzuje žádost o mezinárodní ochranu. V čl. 37 odst. 3 podmiňuje toto hodnocení tím, že se má zakládat na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací. Zpráva, kterou žalovaný použil jako podklad rozhodnutí, takové podmínky splňuje.
24. Argumentace žalovaného, že žádost žalobce je účelovou snahou o legalizaci pobytu v České republice, byla učiněna nad rámec důvodů, pro který žalovaný přistoupil k rozhodnutí ve věci. Skutečnost, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až při skončení pobytu na základě bezvízového styku, mu nebyla kladena k tíži, resp. nebyla důvodem, pro který byla jeho žádost zamítnuta.
25. Lze proto shrnout, že žalobci se v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepodařilo vyvrátit domněnku, podle které je Gruzie bezpečnou zemí původu. Žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a žádost žalobce řádně posoudil. Krajský soud se z toho

důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 1. března 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně